
Katalog wystawy rękopisów i starodruków lekarskich

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 1/1, 202-205

1956

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Opolskich, Mikołaj z Koźła, Jodocus z Głubczyc, Michał z Tczewa, pisarz rękopisu III F 13 Stanisław — oto garść nazwisk, obok wielu innych, którym trzeba by poświęcić nieco uwagi.

Poza wszystkimi innymi problemami, które interesują historyków medycyny, te nie byłyby także pozbawione istotnego znaczenia.

- Karol Głombiowski

KATALOG WYSTAWY RĘKOPISÓW I STARODRUKÓW LEKARSKICH

R ę k o p i s y

1. Codex pergam. Apulei, Sexti Placiti et Pseudohippocratis (wiek IX), sygn. III F 19.
2. Fol. 1—29: Libri (Alberti M.) de secretis mulierum explicatio scripta anno 1361 per Johannem Posenanie, sygn. III Q 1.
3. Fol. 88: Ordinacio mgr Nicolai Wendeler... Petri de Brega... Johannis de Grotków... (Rękopis z XV wieku), sygn. III F 20.
4. Rękopis zawierający korespondencję oraz spis lekarstw Macieja Przybyły (Matthias Auctus), jednego z pierwszych fizyków miejskich we Wrocławiu w początkach XVI wieku, sygn. M. 1043d.
5. Korespondencja Cratona — listy Mercurialisa do Cratona. Fol. 239: „Si-Batorii magnifica promissa risisti ego pariter simplicitatem eius agnovi...” Fol. 241: „Lachini scripta in Nonum Rasis ad Almansorem librum legi...” (Lachinus = Walenty Sierpiński z Lublina). Fol. 281: tekst dotyczący etyki lekarskiej: „...In reliquis artibus, si quid peccatur, artifex vel pecunia...”, sygn. R. 248.
6. Statuta Collegii Medici Gorlicensis anno 1612 (Kopia z XVIII wieku), sygn. Akc. 1948/278.

S t a r e d r u k i

1. Acquapendente Girolamo Fabrizio: *De visione, voce, auditu*. Venezia, apud F. Bolzettam, 1600; sygn. Rud. 759.
2. Avicenna: *Canon*, Lib. 1—5, Lat. per Gerardum Cremonensem — *De viribus cordis*. Lat. per Arnoldum de Villa Nova. Venezia, P. Maufer et socii, 1486, sygn. XV. Qu. 1100.
3. Baccius Andreas: *De thermis libri septem*. Venezia, apud Vinc. Valgrisium, 1571, sygn. 2 D 19.
4. Bartisch Georg: *Ophthalmodouleia das ist Augedienst*. Dresden, M. Stöckel, 1583, sygn. Rud. 729.
5. Brunshwig Hieronymus: *Chirurgia*. Augsburg, J. Schönsperger, 1497, sygn. tymcz. XV. F. 669.
6. Casseri Giulio: *Nova anatomia*. Frankfurt a. M., impens. J. Bassaei, 1612, sygn. Rud. 808.
7. Colombo Realdo: *De re anatomica libri XV*. Venezia, ex typ. Nic. Bevilacqua, 1559, sygn. Rud. 738.

8. Colombo Realdo: *De re anatomica libri XV*. Paris, apud A. Wechelum, 1572, sygn. 8 M 288, 1.
9. Colombo Realdo: *Anatomia*, ed. Johannes Andreas Schenck. Frankfurt a. M., M. Becker, 1609, sygn. Rud. 829.
10. *De Morbo Gallico omnia quae extant apud omnes medicos cuiuscunque nationis collecta per Aloysium Luisinum*. Venezia, Jord. Ziletus, 1566. T. 1—2, sygn. Rud. 772—773.
11. Duerer Albrecht: *Von menschlicher Proportion*. Nürnberg, H. Formschneider, 1528, (bez sygn., zbiór XVI w.
12. Estienne Charles: *De dissectione partium corporis humani*. Paris, Sim. Colinaeus, 1545, sygn. Rud. 825.
13. Ficino Marsilio. *Tractatus de epidemiae morbo*, Augsburg, S. Grimm et M. Virsung, 1518, sygn. 4 M 395, 3.
14. Ficino Marsilio: *De vita libri tres. — Epidemiarum antidotus*. Venezia, [b. dr.], 1548, sygn. Rud. 3695, 1.
15. Fernelius Ioannes: *Universa medicina*. Frankfurt a. M., A. Wechelus, 1581, wyd. 4, sygn. Rud. 3696.
16. Fracastoro Girolamo: *Liber unus de sympathia et antipathia rerum. — De contagione et contagiosis morbis et eorum curatione libri tres*. Lyon, J. Tornaesius et G. Gazeius, 1554, sygn. Rud. 3851.
17. Fuchs Leonhard: *Opera didactica*. Frankfurt a. M., e. coll. Paltheniano, 1604. Pars 1—2, sygn. Rud. 751.
18. Gabriele de Zerbis: *Anatomia totius corporis humani*. Venezia, expens. haer. Oct. Scoti, 1533, sygn. Rud. 852.
19. Galenus Claudius: *Opera omnia*, Basel, off. Frobeniana, 1561—1562. T. 1—4. sygn. Rud. 762—765.
20. Gazius Antonius: *Corona florida medicinae*. Venezia, Joh. et Greg. de Gregoriis, 1491, sygn. tymcz. XV. F. 234.
21. Guido de Cauliaco: *Chirurgia cum aliorum tractatibus de eadem materia*. Venezia, Sim. de Luere pro Andr. Torresano, 1499, sygn. tymcz. XV. F. 893.
22. Harvey William: *Exercitatio anatomica de motu cordis et sanguinis in animalibus*. Frankfurt a. M., sumpt. Guil. Fitzeri, 1628, sygn. 4 M 266.
23. *Herbarius*. Mainz, P. Schöffler, 1484, sygn. XV. Qu. 1039.
24. *Herbarius*. Augsburg, J. Schönsperger, 1488, sygn. tymcz. XV. F. 672.
25. *Herbarius*. Augsburg, J. Schönsperger, 1496, sygn. tymcz. XV. F. 675.
26. *Herbarius*. Augsburg, J. Schönsperger, 1499, sygn. tymcz. XV. F. 678.
27. Hippocrates: *Opera omnia*, ed. Ioannes Cornarius. Basel, J. Frobenius, 1546, sygn. 2 N 222.
28. Hippocrates: *Opera omnia Latina interpretatione Anutii Foesii*. Frankfurt a. M., apud haer. A. Wecheli, 1595, sygn. Rud. 774.
29. Honestis Christophorus Georgius De: *Super Antidotariis Mesne clara et maxime necessaria expositio*. Bologna, Henr. de Haarlem et Joh. Valbeck, 1488, sygn. Rud. 800, 2.

30. Houllier Jacques: *Ad libros Galeni de compositione medicamentorum pueriochae VIII*. Le Bon Jean: *Therapia puerperarum*. Frankfurt a. M., apud Nic. Hoffmannum, 1603, sygn. Rud. 3857.
31. Johannes de Cuba: *Hortus sanitatis*. Mainz, J. Meidenbach, 1491, sygn. tymcz. XV. F. 275.
32. Johannes de Ketham: *Fasciculus medicinae*. Venezia, Joh. et Greg. de Gregoriis, 1495, sygn. tymcz. XV. F. 910.
33. Johannes de Ketham: *Fasciculus medicinae*. — Achillinus Alexander: *Anatomiae annotationes*. Venezia., Ces. Arrivabenus, 1522, sygn. Rud. 823, 3.
34. Joubert Laurent: *Medicinae practicae priores libri tres*. — *Isagoge therapeutices methodi*. — *De affectibus pilorum et cutis*. — *De affectibus internis partium thoracis*. Lyon, Ant. de Harsy, 1577. Wyd. 3, sygn. Rud. 3730.
35. Leonicens Nicolaus: *De morbo Gallico*. Venezia, Aldus Manutius, 1497, sygn. XV. Qu. 1332.
36. Le Paulmier Julien: *De morbis contagiosis libri septem*. Paris, apud Dion. Duval, 1578, sygn. Rud. 3599.
37. Massaria Alessandro: *Praelectiones de morbis mulierum, conceptus et partus*. Leipzig, A. Lamberg, 1600, sygn. Rud. 3755.
38. Mercuriali Hieronimo: *De venenis et morbis venenosis tractatus*, ed. Albertus Scheliga. — *De morbis puerorum*, ed. Johannes Groscesius. Frankfurt a. M., apud haer. A. Wecheli, 1584, sygn. Rud. 3752, 1.
39. Mercuriali Hieronimo: *De compositione medicamentorum tractatus*. — *De oculorum et aurium affectibus praelectiones*. Frankfurt a. M., apud J. Wechelum, 1591, sygn. Rud. 3752, 2.
40. Mercuriali Hieronimo: *Commentarii in Hippocratis Prognostica, Prorrhetica, De victus ratione in morbis acutis et Epidemicas historias*. — *Tractatus de hominis generatione, vino et aqua balneisque Pisanis*. Frankfurt a. M., typ. Joh. Saurii, 1602, sygn. Rud. 803.
41. Montagnana Bartolomeo: *Consilia medica*. Venezia, Luc. Ant. Junta, 1525, sygn. Rud. 798.
42. Mundinus: *Anatomia*. (Bologna, Henr. de Haarlem et Joh. Valbeck), 1482, sygn. Rud. 800, 1.
43. Niccoli Niccolò: *De membris capitis sermones III*. Firenze, Luc. Ant. Junta, 1533, sygn. Rud. 805.
44. Paracelsus Theophrastus: *Bücher und Schriften*. Strasbourg, in Verl. Laz. Zetzners Erben, 1616—1618. T. 1—4, sygn. Rud. 836—839.
45. Paré Ambroise: *Opera*. Paris, J. Dupuys, 1582, sygn. 2 M 223.
46. Petrus de Argellata: *Chirurgia*. Venezia, Bon. Locatellus pro Oct. Scoto, 1497/8, sygn. tymcz. XV. F. 65.
47. Saladinus de Esculo: *Compendium aromatariorum*. (Bologna, Henr. de Haarlem) pro Ben. Hecto, 1488, sygn. Rud. 800, 3.
48. Simon Genuensis: *Synonyma medicinae seu Clavis sanationis*. Venezia, Guil. Tridinensis, 1486. sygn. Rud. 800, 4.

49. Plater Felix: *De corporis humani structura et usu*. Basel, apud Lud. König, 1603, sygn. Rud. 809.
50. Servet Michel: *Christianismi restitutio*. (b. m. i dr.), 1553. — Przedruk — Nürnberg, Rau, 1790, bez sygn. zbiór XVI w.
51. Sylvaticus Matthaeus: *Liber pandectarum medicinae*. Venezia, Joh. de Colonia et Joh. Manthen, 1480, sygn. tymcz. XV F. 113.
52. Sylvaticus Matthaeus: *Liber pandectarum medicinae*. Venezia, Phil. Pincius pro Bern. Fontana, 1492, sygn. tymcz. XV. F. 290.
53. Vesalius Andreas: *De humani corporis fabrica libri septem*. Basel, J. Oporinus, 1543, wyd. 1, sygn. 2 D 300.
54. Vesalius Andreas: *Anatomia*. — Rufus Ephesius: *Universa antiquorum anatome*. Venezia, apud J. A. et Jac. de Franciscis, 1604, sygn. Rud. 844.

PRACOWNIA HISTORII NAUK MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH ZAKŁADU HISTORII NAUKI PAN W LUBLINIE

W dniu 8 października 1955 r. w sali wykładowej Zakładu Chemii Nieorganicznej UMCS w Lublinie odbyło się zebranie organizacyjne Pracowni Historii Nauk Matematyczno-Przyrodniczych Zakładu Historii Nauki PAN.

Przewodniczył zebraniu prof. dr Aleksander Birkenmajer.

Obecnymi byli: prof. dr H. Barycz, prof. dr A. Bielecki, prof. dr A. Birkenmajer, prof. dr G. Brzęk, prof. dr A. Burda, dr P. Czartoryski, prof. dr J. Dobrzański, z-ca prof. mgr St. Dobrzycki, prof. dr Wł. Hubicki, inż. mgr H. Jost, mgr K. Kozłowski, prof. dr K. Myśliński, H. Rajszczyk, mgr W. Starzyński, prof. dr L. Szyfman, mgr A. Szperl, dr Szpilczyński, prof. G. Seidler, doc. dr A. Teske, doc. dr W. Volsé.

Zebranie zagaślił ob. rektor UMCS prof. dr A. Burda, który w serdecznych słowach powitał zebranych, życząc owocnej pracy nowopowstałej placówce.

Prof. dr Włodzimierz Hubicki przedstawił plan pracy Pracowni Lubelskiej ZHN i omówił osiągnięcia dotychczasowe oraz tematykę podjętą przez poszczególnych członków Pracowni Lubelskiej. Podkreślił, iż w obecnej chwili poszczególni pracownicy Zespołu zajmują się tematyką w czasie rozbieżną, tj. obejmującą zarówno okres epoki Odrodzenia, Oświecenia, jak i wiek XIX. Rozbieżność ta została wywołana tym, że poszczególni członkowie Zespołu podjęli o wiele wcześniej pewne prace. Po ukończeniu rozpoczętych tematów z różnych okresów historii, członkowie zespołu Pracowni Lubelskiej obejmą swymi badaniami wiek XVII i XVIII, przez co Pracownia Lubelska zajmować się będzie okresem historii nauki nie objętym przez Zespoły Odrodzenia i Oświecenia. Pracownia Lubelska planem swym obejmuje tylko badania z zakresu historii chemii, fizyki, matematyki i zoologii.

Na zebraniu zostały wygłoszone cztery referaty: prof. dra Gabriela Brzęka, z-cy prof. mgra Stanisława Dobrzyckiego, doc. dra Armina Teskego i prof. dra Włodzimierza Hubickiego.

Prof. dr G. Brzęk w referacie pt. *Złoty wiek ornitologii polskiej* uzasadnił słuszność nazwy dla okresu 1838—1890 „złoty wiek ornitologii polskiej“, wy-